

דף קסז.

עין משפט א.

ח"מ סימן מב פעיף טו
עין בסעיף הקודם

עין משפט ב.

ח"מ סימן מט פעיף א

א. הוציא עליו ^ג כתב ידו שחייב לו, גובה מנכסים ^ד בני חורין, בין בכתב ידו וחתם למטה, בין בכתב יד אחר וחתם ^ה למטה. וה"ה בכתב ידו ולא חתם, אלא כתב אני ^ו פלוני חייב לך מנה.

ב. בכתב יד אחר ^ז צריך שחתימתו תהיה למטה ולא למעלה, ובכתב ידו אפי' חתימתו למעלה מהני.

ג. כתב בכתב ידו: חתימת ידי דלמטה תעיד עלי כמאה עדים ^ח דינו כשאר כתיבת ידו.

ח"מ סימן מט פעיף ב

ד. נתקיים כבי"ד שהוא כתב ידו, ^ט אין לו אלא דין מלוה ע"פ בעדים,

ג. ממשנה בתרא קע"ה ע"ב.

ד. ואפי' למ"ד שיעבודא דאורייתא, מ"מ היות ואין לו קול אינו טורף ממשועבדים, סמ"ע ס"ק א'.

ה. טור בשם הרמב"ן, וראייה מדתנן בגיטין פ"ו ע"א כתב בכתב ידו ואין עליו עדים כשר. ומפרש בירושלמי דג' גיטין הללו גובין מבני חורין. וה"ה אם כתב בראש השיטה וחתום באותה שיטה עצמה דכשר, כך הכרעת הש"ך בס"ק ב' שהביא מחלוקת בזה.

ו. ואפי' לא כתב שמו אלא כתב אני חייב לפלוני כך וכך, כיון שהוא כתב ידו חייב, ולכן הפיתקאות שהשותפין מוציאים זע"ז הואיל והוא כתב ידם אע"פ שאין חתימה כלל גובין בו מבני חורין.

אבל אם טוען על כתב ידו שלא כתבו רק לטופס בעלמא, כתב הריטב"א בשם רבותיו דנאמן, אבל בשותפין שאני כיון שנהגו בכך אינו נאמן, ש"ך ס"ק ד'.

ז. דשמא חתם שמו בראש המגילה, ומצאו אחר וכתב תחתיו, אבל כשהכל כתב ידו אין לחשש לזיוף. ואפי' כשאינו טוען כך אנו טוענים לו, סמ"ע ס"ק ב'.

ח. פי' ואינו גובה בו ממשעבדי סמ"ע ס"ק ד'.

ט. בתרא קע"ו.

ואינו גובה לא מן היורשים, ' ולא מן הלקוחות, אלא ממנו אם הודה שלא פרע. ואם טוען פרעתי ^ב נשבע היסת ונפטר, ואינו יכול לטעון שטרך בידי מה עושה, שאינו חושש להניחו בידו כיון שאינו שטר גמור.

ב ה. המודה במקצת בכתב ידו, נשבע ^ל שבועת התורה, ואם כפר ואמר שאינו כתב ידו ^מ ונתקיים בבי"ד או בעדים שהוא כתב ידו הרי זה ^נ הוחזק כפרן ומשלם, ואם לא נתקיים הכתב יד הרי זה נשבע היסת ונפטר.

עין משפט ג. חו"מ סימן מט סעיף א
עין לעיל עין משפט ב

עין משפט ד.ה. חו"מ סימן מב סעיף ד

ד ה. צריך להזהר שלא לכתוב בסוף שיטה בשטר, עשר או שלוש, שיכול לעשות מעשר _ עשרים או משלוש יעשה שלושים, ואם כתב ^ס שלשה או עשרה מהני שאינו יכול לזייף, וכן לא יכתוב החשבון באותיות כגון ב' או ד' שיכול לעשות מב' כ"ף או מד' רי"ש, ואם כתב

י. משום שאין לו קול, וכן אינו קודם למלוה מאוחר בשטר המאוחר דשם פרע, ואף אם המלוה מודה שלא פרע אינו נאמן בהודאתו לחוב לאחרים דחוששין לקנוניא, נתיבות ס"ק ה'.

כ. ואפי' טוען פרעתי אחרי שנתקיים הכתב יד מ"מ נאמן, כיון דאין קול לכת"י. ש"ך ס"ק ז'.

ל. ובשטר או כתב יד שיש בו נאמנות שאינו יכול לכפור, אין ההודאה במקצת במה שכתב בו מחייבו שבועה דאורייתא, כ"כ בש"ך ס"ק ח'.

מ. אפי' ע"י דימוי חתימות מב' שטרות הוי קיום מעליא, אפי' בכת"י שצריך בו קיום מן התורה, סגי ע"י דימוי, אבל בשאר דברים שמקילין בהם בקיום שטרות מדרבנן, כמו שלא צריך שיהיה בפני בע"ד, או להעיד בגודלן מה שראו בקוטנן, לא מועיל בכת"י שצריך בו קיום מן התורה וע"כ בקיום כת"י צריך שיהיה בפני בע"ד, וכן אם יבואו לקיים כת"י ע"פ זכרונם שזה כתב ידו של פלוני שראינו כשהיינו קטנים לא מועיל כיון שקיום כתב יד צריך קיום מן התורה. ש"ך ס"ק י"ב.

נ. אפי' לא טען לכפור בהלוואה אלא טען שכתב יד מזוייף.

ובשטר שטוען בו מזוייף ישנה מחלוקת בסי' פ"ב אם הוחזק כפרן כשנתקיים השטר. ואם אמר רק לא לויתי על כתב יד ואח"כ נתקיים הכת"י ודאי הוחזק כפרן, נתיבות ס"ק ט'.

ס. ובש"ך הביא מהרמב"ן דאפי' בל' זכר שלשה ושמנה לא יכתוב, דיכל לזייף ולמחוק ה"ה.

גמטריא שא"א לזייף כשר.

עין משפט ו.ז.ז.

הר"מ סימן מב פעיף ג.

ד. מתיקון השטרות ^ע להתבונן בוואוי"ן וזייני"ן שלא יהיו דחוקין בין התיבות, שמא זייף והוסיף וא"ו או זיי"ן, וכן לא יהיו מרוחקין, שמא מחק אות אחת כגון ה"א או חי"ת והניח רגלה אחת במקום וא"ו, ולכן הסופר צריך להזהר. וע"כ אין העדים רשאים לחתום עד שידקדקו בכל האותיות, וגם הדיין צריך לעיין בכל האותיות ולדמות אות לאות, ואם רואה בו שום שינוי לא יגבה בו עד שיבדוק הדבר היטב, ^פ וי"א דכל זה כשבאים להוציא מיתומים או מלקוחות דטענין להם, אבל בבא להוציא מלוה או ממוכר ואינו טוען דבר, אין מדקדקין בכל זה.

עין משפט ט.

אה"ע סימן קב פעיף ג.

ג. כותבין גט לאיש אע"פ שאין אשתו עמו ^ז, ובלבד שהעדים ^ק מכירים ויודעין שזה פלוני ואשתו פלונית, והכרה זו מהני אף ע"פ אשה או קרוב או עד אחד, וי"א דגם הסופר צריך שיכירם דצריך לכתוב לשמו ולשמה, ע"כ לכתחילה צריך שגם הוא ידע.

ד. העדים צריכים להכיר שמו ושמה ושם אביהם, ואם הוחזקו ל' יום בעיר אין חוששין להם ^ר, ושם אביו נהגו לכתבו ע"פ עצמו ^ש.

ע. לשון הרמב"ם מבתרא קס"ו ע"א.

פ. טור בשם הרמ"ה, וכתב עליו דמילתא דמסתבר הוא.

צ. משנה בתרא קס"ז. והרא"ש בפסקיו.

ק. היינו עדים החותמים. ודין זה אפי' באשתו עמו כ"כ הח"מ. ואין חוששין שמא יתן מאוחר ויחפה דאין אדם מקדים פורענות לנפשיה מתוס' שם, וכל זה לכתחילה אבל אם לא הכירו וחתמו והאמת כן הוא, כשר הגט בדיעבד, וראיה משעת הסכנה דכותבין אף דאין מכירין, שם בח"מ.

ר. ואז אין צורך עדות להכרה, כיון שהוחזקו ל' יום בעיר בשמותם ושהם בעל ואשה והעדים יודעים מחזקה זו די בכך.

ש. ומשמע אף שלא הוחזק שם אביו ל' יום בעיר, ובב"י כתב דאיירי שהוחזק שם אביו ל' יום בעיר, אז כותבין על פיו של הבעל, אבל הר"מ כתב דשם אביו שווה לשמו ובעינן ל' יום, או עדות הכרה אפי' ע"פ עד אחד, כ"כ הח"מ.

ה. היו באותו מקום שנים ששמותיהם ושמות נשותיהם שוים ^ה, אין מגרש אחד מהם את אשתו אלא במעמד חבירו, ובשעת הסכנה כותבין אף שאין מכירין ^א.

ד

עין משפט י.כ.ל. אה"ע סימן קי סעיף א

א. כותבין לאשה שובר אפי' שלא בפני בעלה, שזכות לבעלה הוא, ובלבד ^ב שיהיה מכיר אותה ואת בעלה, ^ג והבעל משלם שכר הסופר.

הגה: ב. אם העד החתום על השובר ^ד ת"ח ואומר אח"כ שטעה באשה, כלומר שלא דקדק או שהטעהו בשמה, נאמן והשובר לאו כלום.

אה"ע סימן קכ סעיף ג

ג. כותבין גט לאיש אע"פ שאין אשתו עמו ^ה, ובלבד שהעדים ^ו מכירים ויודעין שזה פלוני ואשתו פלונית, והכרה זו מהני אף ע"פ אשה או קרוב או עד אחד, וי"א דגם הסופר צריך שיכירם דצריך לכתוב לשמו ולשמה, ע"כ לכתחילה צריך שגם הוא ידע.

הגה: ד. העדים צריכים להכיר שמו ושמה ושם אביהם, ואם הוחזקו ל' יום

ת. וצ"ל אף שמות אביהם שויין גם של האיש וגם של האשה כולל כינוי וחניכה, ואין חוששין לזה אלא עד שיודע לנו שקיים בעיר.

א. גיטין ס"ו ע"א ובשעת הסכנה אף בהוחזקו שוים כותבין ועיין תורת גיטין.

ב. משנה וגמ' בתרא קס"ו ע"א. דאם לא מכירה יש חשש שמא תתן לבעל ששמו כשם בעלה ושם אשתו כשמה ותפסיד האשה האחרת, אך אם מכיר שניהם לא שכיח שתתן לבעל אחר, כ"כ הח"מ.

ג. שהוא חפץ בשובר ומשמע אף שאיבדה כתובתה, דאם הכתובה בידה, הבעל לא צריך שובר, משום שיכול לקחת הכתובה ממנה בחזרה, ח"מ.

ד. גמ' שם קס"ח.

ה. משנה בתרא קס"ז. והרא"ש בפסקיו.

ו. היינו עדים החותמים. ודין זה אפי' באשתו עמו כ"כ הח"מ. ואין חוששין שמא יתן מאוחר ויחפה דאין אדם מקדים פורענות לנפשיה מתוס' שם, וכל זה לכתחילה אבל אם לא הכירו וחתמו והאמת כן הוא, כשר הגט בדיעבד, וראיה משעת הסכנה דכותבין אף דאין מכירין, שם בח"מ.

בעיר אין חוששין להם^ז, ושם אביו נהגו לכותבו ע"פ עצמו^ח.

ה. היו באותו מקום שנים ששמותיהם ושמות נשותיהם שוים^ט, אין מגרש אחד מהם את אשתו אלא במעמד חבירו, ובשעת הסכנה כותבין אף שאין מכירין^י.

דף קסז:

עין משפט א.

הו"מ פימן לט פעיף יג

יד. כותבין שטר ללוה^כ אע"פ שאין מלוה עמו, אבל אם המלוה^ל מוחה שלא לכתוב, אין כותבין בעל כורחו. ואין כותבין שטר למלוה אלא א"כ לזה עמו, ואפי' מ אמר המלוה לעדים כתבו וחתמוהו ויהיה בידכם ואם יבא הלוה תקבלו ממנו בקנין על חיובו ותתנוהו לי ואם לאו תקרעוהו, אין שומעין לו.

טו. הדין שכותבין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו, דוקא בשטר שיש בו קנין, שמשעה שקנו מידו נשתעבדו נכסיו לו, או כתב בפירוש בשטר שהנכסים יהיו משועבדים לו מעכשיו, אבל בשטר שאין בו קנין אפי' מסר המעות ללוה בפני עדים, אין כותבין אפי' ללוה, עד שיהיה

ז. ואז אין צורך עדות להכרה, כיון שהוחזקו לי יום בעיר בשמותם ושהם בעל ואשה והעדים יודעים מחזקה זו די בכך.

ח. ומשמע אף שלא הוחזק שם אביו לי יום בעיר, ובכ"י כתב דאיירי שהוחזק שם אביו לי יום בעיר, אז כותבין על פיו של הבעל, אבל הר"מ כתב דשם אביו שווה לשמו ובעינין לי יום, או עדות הכרה אפי' ע"פ עד אחד, כ"כ הח"מ.

ט. וצ"ל אף שמות אביהם שויין גם של האיש וגם של האשה כולל כינוי וחניכה, ואין חוששין לזה אלא עד שיודע לנו שקיים בעיר.

י. גיטין ס"ו ע"א ובשעת הסכנה אף בהוחזקו שוים כותבין ועיין תורת גיטין.

כ. ממשנה בתרא דף קס"ז ע"ב, ובלבד שיכירו הלוה והמלוה.

ל. דלא נוה לו להשביע עצמו בפרט בדבר שאינו שלו. והוא מתשובת הרשב"א סי' אלף נ"ד ברמ"א.

מ. דחיישינן שמא מערים המלוה, שאולי יפול מידם קודם, או יגנוב אותו מידם. סמ"ע ס"ק ל"ח.

נ. והעדים של הקנין מוצאים קול, מרי"ף ורמב"ם.

מלוה עמו. דשמא יכתבו בניסן ולא ימסור אותו לידי המלוה עד תשרי, והמלוה יגבה בו ^ו ממשעבדי שלא כדין מניסן.

עין משפט ב. חו"מ סימן לט פעיף יז

יח. לזה שבא לביה"ד עם שטר חוב שבידו, ע"מ לכפות את המלוה להלותו עד לזמן שקבע לו, אפי' נתברר שהשטר נעשה מדעת המלוה, יכול המלוה לחזור בו. ^ז אבל אם כבר נתן בידו משכון על כך, אינו יכול לחזור בו.

עין משפט ג. חו"מ סימן רלח פעיף א

א. כותבין שטר למוכר שמכר שדהו או ביתו לפלוני אע"פ שאותו פלוני הלוקח לא לפנינו ^ח והוא שהקנה לו השדה בקנין בפני העדים ^ט או שהודה שכבר הקנה לו בפני עדים ^י, ובלבד שיהיו העדים מכירים ^{יא} השמות שבשטר שזהו פלוני בן פלוני המוכר וזהו פלוני בן פלוני המקבל.

ס. משום דלא נפיק קלא, עד שימסור השטר ביד המלוה.

ע. מתשובת הרשב"א סי' אלף נ"ד.

פ. ממשנה ב"ב קס"ז ע"ב שזכין לאדם שלא בפניו, וכיון שאין כותבין בשטר לשון כאילו הסכים הלוקח בקנין, אלא שהמוכר אמר להם כך וכך, נמצא שאין בו צד חובה ללוקח. סמ"ע ס"ק א'.

צ. מב"מ י"ב ע"ב וכך פסק הרמב"ם בפכ"ג ממלוה הלכה ה'. שאם לא כן יש לחוש שכתבו ליתנו בניסן ולא נתנו עד תשרי והלך ומכרו לאחר בינתיים, והולך זה ומוציא השטר שזמנו בניסן ומוציא מזה שקנאו שלא כדין, אבל אם היה קנין הוא טורף כדין כי הקנין עושה הקול מניסן, וזו דעת הרי"ף בפ"ק בב"מ, אבל הר"י בעל התוס' בכתובות צ"ד ע"ב כתבו דעדיו בחותמיו זכין לו, והלכך אפי' בלא קנין מהמוכר כותבין לו שאין חשש שיטרוף כדין. סמ"ע ס"ק ב', והביאורים כתב שדוקא באמר לעדים זכו, אבל בלא שאמר זכו ללוקח כיון שיכול לחזור בו יש לחוש עדיין לחששות הנ"ל.

ק. טור בשם הרמב"ן. ואפי' לא הודה שקיבל הדמים מ"מ כותבין. ביאורים ס"ק ב'.

ר. ודוקא בבאו המוכר והלוקח בפניהם שיש קצת חוב ללוקח אז צריך להכיר שניהם, שכותבים בהסכמת שניהם, אבל אם רק המוכר לפניו שאז אין כותבין בשטר אלא שהמוכר אמר להם כו"כ שאז אין שום צד חוב ללוקח רק למוכר, אין צריכים להכיר רק שם המוכר, מטעם שמא מעלה להם שמו בשם אחר שמכר שדהו לפלוני, ואח"כ יוציא מהאחר השדה בשטר זה. סמ"ע ס"ק ה'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

א. ב. אין כותבין שטר ללוקח אלא מדעת המוכר **ש**. וי"א אפי' קנו מהמוכר שהקנה לפלוני שלא בפני הלוקח ובא הלוקח שיכתבו לו השטר אין שומעין לו שלא אמרו סתם קנין לכתיבה עומד אלא בפניו **ה** של הלוקח.

* מי שבא לעדים ואמר להם בית שיש לי במקום פלוני אני נותנו לפלוני אע"פ שאין העדים יודעים אם יש לו בית במקום פלוני יכולים לכתוב שהרי אינם מעידים רק על המתנה **א** ואם אין לו ממילא המתנה בטלה.

עין משפט ד. חו"מ סימן רלח סעיף ב

ב. ג. הלוקח משלם שכר הסופר **ב** אפי' במוכר שדהו מפני רעתה.

עין משפט ה. אה"ע סימן לב סעיף א

א. כותב על הנייר, או אפי' על חרס הרי את מקודשת לי **ג**, ובלבד שימסור זה בפני עדים **ד**, אע"פ שאין בנייר או בחרס שוה פרוטה. וצריך לכתוב אותו לשם האשה המתקדשת כמו בגט, ואם כתבו שלא לשמה אינה מקודשת **ה**.

ש. ואפי' רצה שיכתבו לו בלשון שאמר להם הלוקח כו"כ, ששטר בלשון זה אינו מכריח למוכר למכור, מ"מ אין כותבין כדי שלא יצא על המוכר קול שמוכר חפציו ויזולו נכסיו. סמ"ע ס"ק ה'.

ת. והש"ך בס"ק ב' הביא דהנ"י ב"ב קס"ז ע"ב והרשב"א והרא"ה חולקים והביאם הב"י בסי' ל"ט והביאם הרמ"א שם בסעיף ד' בשם יש חולקין.

א. אבל אינם מעידים שיש לו אכן הדבר הזה, וכ"כ הרשב"א בתשובה ח"א סי' תתקס"א, והמרדכי ב"ב סי' תק"ע.

ב. ממשנה ב"ב קס"ז ע"ב, ובגמ' שם קס"ח ע"א.

ג. כתובות ע"ד ע"א.

ד. ובלבד שימסור בעדי מסירה כגט, כמבואר בסי' קכ"ד דזה דבר שיכול להזדייף. ובפני עדים, ובסי' קל"ג מובאת דיעה דמהני אף בלי עדים, וסגי בעדי חתימה למאן דסבר אף עדי מסירה כרתי עיין בח"מ.

ה. אם לא שהשטר שוה פרוטה דמקודשת מצד הנייר, אלא אם כן אמר לה בפירוש שאינו מקדשה בכסף אלא בשטר.

א. ב. שטר קידושין אינו כותבו אלא מדעתה^ו, כתבו שלא לדעתה, ספק מקודשת. ויש מי שאומר שצריך להזכיר שם האיש והאשה בשטר כמו בגט^ז.

אה"ע סימן נא פעיף א

א. א. איש ואשה שנשדדו, ופסקו ביניהם כמה מכניס כל אחד, וכן האב שפסק ע"י בנו או בתו כמה אתה נותן לבנך או לבתך כו"כ, ועמדו וקידשו, קנו אותם הדברים^ח. שהם הדברים שנקנים באמירה, אע"פ שלא היה ביניהם קנין, והוא שאותם דברים שנתחייבו בהם נמצאים ברשותם, שאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, ואינם ניתנים להכתב. וע"כ גם אם נכתבו אין להם דין שטר שיטרוף בהם ממשעבדי.

הגה: ב. כל מה שפוסקין, צריך ליתן קודם שיכנוס, ואינו יוכל לומר כנוס ואח"כ אתן, אבל אם רוצה להשליש המעות הרשות בידו.

אה"ע סימן נא פעיף א

עין משפט ו.

עין בסעיף הקודם

הר"מ סימן יג פעיף ב

עין משפט ט.

ב. ד. בזה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד, כותבין פלוני בירר פלוני ופלוני בירר את פלוני וכל זמן שלא כתבו יכולים לחזור בהם. לפיכך אין כותבין^י אלא מדעת שניהם ושניהם משלמים שכר הסופר.

ו. רא"ש, ואם מינתה שליח ואמרה לו שילך ויודיע לבעל שרצונה להתקדש, לדעת הרמב"ן לא מהני, והביאו הב"י, מטעם דהוי כאומר אמרו דלא מהני בגט כיון שחסר בלשמה וה"ה הכא דאמרו מגרע בלשמה.

ז. משו"ת הרשב"א.

ח. משנה סנהדרין נ"ט ע"א, ומימרא דרב יהודה שם.

ט. ממשנה דמצא שטרי בירורין, מציעא כ' ע"א, וכ"כ הרא"ש ורש"י.

י. משנה בתרא קס"ז ע"ב. וכיון שאין יכולים לחזור אחרי הכתיבה לכן צריך מדעתם. סמ"ע ס"ק י'.

* ה. אם **ב** קנו מידם על ברירת הדיינים, גם אם לא כתבו אינם יכולים לחזור, וי"א דכשטענו בפניהם אינם יכולים לחזור בהם גם בלא קנו ולא כתבו.

* ו. כל זמן ומקום שאינו יכול לחזור אחרי שבירר, אינו יכול ג"כ לומר **ל** שיוסיפו דיינים.

עין משפט י. **אה"ע סימן קב סעיף ג**
עיין לעיל דף קסז. עין משפט י

עין משפט כ. **אה"ע סימן קי סעיף א**
עיין לעיל דף קסז. עין משפט י

עין משפט ל. **אה"ע סימן קב סעיף ג**
עיין לעיל דף קסז. עין משפט י

עין משפט מ. **הו"מ סימן מט סעיף ג**

ג. כל **מ** שהוחזק ל' יום בעיר בשם זה, כותבין אותו שם ואין חוששין שמא שינה שמו ע"מ לעשות קנוניא.

אה"ע סימן קב סעיף ג
עיין לעיל עין משפט י

עין משפט נ. **הו"מ סימן מט סעיף ד**

ד. אם קוראים לו בשם זה ועונה, מחזיקים אותו לחובתו **ז** באותו שם,

כ. נ"י פ"ק דב"מ. וי"א דמשטענו בפניהם אינם יכולים לחזור והוא מירושלמי, וכתבו הסמ"ע והש"ך דלא קשה מסי' י"ב סעיף ז' גבי פשרה דאף שנתרצו בב"ד יכולים לחזור, דאפשר שיש לחלק בין אם נתרצו בפשרה בב"ד או בזה בורר ע"ש.

ל. ואפי' ב"ד קבוע בעיר שצריך לדון בפניהם, מ"מ לפני הדיון יכול לטעון שרוצה שיוסיפו דיינים, כ"כ הנתיבות ס"ק ו'.

מ. מבתרא קס"ז ע"ב.

נ. בתרא קס"ז ע"א וכאביי שם, ורב זביד לא פליג אלא לטובתו.

כגון קרא לעצמו ראובן וכתוב **שטר עליו**, ראובן לזה משמעון, וטוען בעת שתובע אותו אין שמי ראובן אלא פ', אם קוראים לו ועונה אע"פ שלא הוחזק ל' יום בשם ראובן הרי הוא חייב.

ט. כך הגיה הסמ"ע בשו"ע במקום וכתב צ"ל וכתוב ע"ש ס"ק ז'.